

СТАНОВИЩЕ

от проф. д-р Янка Тенева Тянкова, преподавател от Юридически факултет на
ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, определена за член на научното жури
със Заповед №3-РК-183/24.03.2022 г. на Ректора на НБУ

върху научните трудове, представени за участие в конкурс за заемане на академичната длъжност доцент, по професионално направление 3.6. Право (облигационно право), обявен от Нов български университет (НБУ) в ДВ, бр. 14 от 18.02.2022 г., с кандидат гл. ас. д-р Силвия Стоянова Цонева

I. Оценка за съответствие с минималните национални изисквания и изискванията на Нов български университет.

За участие в така обявения конкурс са представени документи от гл. ас. д-р Силвия Стоянова Цонева. Видно от тях (справка-самооценка и документите, приложени към нея), кандидатът отговаря на националните изисквания, уредени в Закона за развитие на академичния състав в Република България (ЗРАСРБ), както и изпълнява минималните национални изисквания към научната и преподавателската дейност за област на висшето образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.6. Право, определени от Правилника за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България (показатели по групи А, В, Г и Д). Кандидатът отговаря и на допълнителните изисквания на НБУ за заемане на академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.6. Право. Представени са документи, от които се установява, че изпълнява изискванията по чл. 58, ал. 1 от Наредбата за развитие на академичния състав в НБУ (НРАС) по показатели по групи Ж, З и И от таблицата за индивидуална оценка, като по някои показатели дори надвишава необходимия брой точки.

Силвия Цонева е придобила образователна и научна степен „доктор“ по право през 2009 г. с тема на дисертационния труд „Правна същност на ценните книжа“. За участие в така обявения конкурс е представила монография със заглавие „Обезщетението за вреди при договорна отговорност“, издание на НБУ, 2021 г., ISBN 978-619-233-168-9. Няма доказано по законоустановения ред плагиатство в представените за конкурса научните трудове.

Д-р Цонева заема длъжността главен асистент в Нов български университет от 2012 г. и към настоящия момент, следователно покрива изискванията на НБУ, а именно: да е заемала длъжността повече от две години.

II. Изследователска (творческа) дейност и резултати

2.1. Обща характеристика на дисертационния труд

Представеният за становище научен труд с рецензенти проф. д-р Таня Йосифова и доц. д-р Цветалина Петкова (редактор и коректор доц. д-р Катерина Йочева) представлява монографично изследване на правния институт на обезщетението за вреди и на неговите особености при договорната отговорност. Трудът е структуриран както следва: увод, три глави, заключение, приложение и библиография. Обемът му е от 418 страници. Направени са 975 бележки под линия. Използваната литература включва 164 заглавия, от които 73 на български език и 91 на английски, немски и френски език. Отделните глави са симетрично разположени и логически свързани помежду си. В увода е посочен предметът на изследване на научния труд, както и целите и задачите на изследването. Глава първа е посветена на въпросите, свързани с определяне на преките и предвидимите вреди, като е разгледано правилото за предотвратимост на вредите и хипотезата, при която е налице съпричиняване на вредите от кредитор. Направен е исторически анализ на понятията като „преки вреди“, „предвидими вреди“ и „граница на договорната отговорност“, който е допълнен с обстоен и задълбочен сравнителноправен анализ на тези понятия в правните системи на Германия, Франция, Швейцария и Англия. В глава втора авторът разглежда определянето на обезщетението за имуществени вреди, като изхожда от понятията „позитивен и негативен интерес“ и анализирайки големите различия, които правната доктрина и съдебна практика придават на тези понятия. Направен е и обстоен исторически и сравнителноправен преглед на тези понятия. Глава трета е посветена на особените хипотези на обезщетение, като са разгледани обстойно въпросите свързани с обезщетение на неимуществените вреди, обезщетяването на вреди при разваляне на договор, мораторни лихви, неустойка и обезщетение, определено съобразно ползите за длъжника.

2.2. Оценка на научните и научноприложните приноси на дисертационния труд

Монографията е оригинално изследване, посветено на актуален проблем с голяма практическа значимост. Трудът е много добре структуриран, включва основните публикации в доктрината в посочената област у нас, като безспорно впечатление прави използването на многобройни заглавия на френски, немски и английски език.

Трудът има безспорно приносен характер. Макар обезщетението за вреди при договорната отговорност да е бил през годините предмет на изследване в много други научни публикации, представеният труд е първото цялостно монографично изследване по темата. Самостоятелен принос на дисертацията е направеното от автора

сравнителноправно изследване на уредбата на обезщетението за вреди в различни държави, което позволява да се отчетат недостатъците и да се потърсят решения за усъвършенстване на националното ни законодателство. Този обстоен сравнителноправен анализ е съпътстван и от проследяване на правната уредба по изследваните въпроси в Конвенцията на ООН относно договорите за международна продажба на стоки, Принципите на УНИДРОА за международните търговски договори, Принципите на европейското договорно право в Общата референтна рамка на частното право. Това дава перспектива на изследването, пречупено през призмата на съизмеримост на националното и международно право (съответно европейското право), в контекста на анализирания правни институти. Принос, който има едновременно научно и приложно значение, е направеното след анализ на правилото за намаляване на вредите по чл. 82, ал. 2 ЗЗД предложение в ЗЗД да се уреди правото на кредитора да получи разноските, които е направил по повод на ограничаване на вредите, дори и когато положените от него усилия не са довели до нужните резултати. Анализът на действието на абстрактния и конкретния метод за изчисляване на обезщетението за вреди също допринася едновременно за обогатяване на научните знания и практика, в контекста на направеното предложение в хипотезата на чл. 323 ТЗ изискването за замяната сделка да е сключена не само в подходящ срок след развалянето, но и да се допълни с изискването новата сделка да е сключена по уместен и разумен начин. Нов прочит е направен на института на неустойката, като анализирания в теорията проблеми в този правен институт са разгледани с оглед на стопанската неравнопоставеност на страните по договора и необходимостта от защита на икономически по-слабата страна с грижа за истинската свобода на договаряне и автентичната автономия на страните. Изложен е обстоен коментар на съдебната практика като са анализирани многобройни решения на апелативни съдилища, както и определения и решения на ВКС, включително и тълкувателни решения, като авторът е изразил свое мнение относно противоречивата съдебна практика, изразявайки свои становища защо подкрепя едни от тях, а други не споделя. Този анализ на съдебната практика е обогатен и с коментар на актуална практиката на ЕС, както и практика на френски, немски и английски съдилища. Приносен характер имат и другите изводи, които авторът прецизно е систематизирал в заключението като краен резултат от направеното задълбочено изследване.

2.3. Оценка на приносите в останалите приложени публикации, направени след назначаването на академичната длъжност „гл. асистент“, вкл. оценка на изискването за рецензираност на изданията

Приложената от кандидата по конкурса монография („Английско и българско деликтно право“, Авангард прима, София, 2019), която не е основен хабилитационен труд по настоящата процедура, и научните статии (18 студии и статии), публикувани в научно рецензирани сборници и списания, показват една много голяма научна активност на гл. ас. д-р Силвия Цонева, която следва да бъде положително оценена.

2.3. Цитиране от други автори

В приложената справка за цитиране, изготвена от Библиотеката на НБУ, са посочени установени 45 позовавания на публикации на кандидата. По отношение на цитирането от други автори ЗРАСРБ и НРАС поставят изискване от минимум 50 точки за заемане на академичната длъжност „доцент“. От справката-самооценка и представените доказателства към нея се установява, че по точка 12 на показател Д кандидатът е събрал 300 точки, с оглед на което изпълнява минималните изисквания по този критерий.

III. Учебна и преподавателска дейност

Силвия Цонева постъпва в Нов български университет, Магистърски факултет, департамент „Право“ през 2001 г., когато е назначена на длъжността „асистент“. От 2005 г. заема академичната длъжност „старши асистент“, а от 2012 г. „главен асистент“.

Води следните лекционни и тренингови курсове в магистърска програма „Право“: облигационно право, упражнения по облигационно право, потребителско и борсово право. Към Център за професионално и продължаващо обучение на НБУ участва като лектор в курса „Практикум по гражданскоправни науки“. Води курсове на английски език в програма „Приложна лингвистика“ на НБУ и в съвместната програма на НБУ и Университета на Йорк.

Кандидатът участва активно в електронния обучителен модул „MOODLE – НБУ“, където има публикувани авторски учебни материали, тестове, казуси, подбрана съдебна практика по теми, хипервръзки към сайтове и други материали. Работи активно също така със студенти в извънкласни форми като студентски четения, състезания по решаване на казуси и води кръжока по облигационно право в НБУ.

Гл. ас. д-р Силвия Цонева е била член на международни изследователски проекти, участвала е също при организиране и провеждане на научни конференции, изнасяла е публични лекции, водила е обучения извън НБУ. Участвала е в редица обучения на библиотеката и Центъра за кариерно развитие и обучителни ресурси на НБУ за повишаване качеството и подобряване методиката на преподаване и други.

Средната оценка, която е получила от анкетите за удовлетвореност на студентите за последните десет семестъра е мн. добър 4.47 (при максимална оценка 5.00).

Преподавателската и учебната дейност на кандидата гл. ас. д-р Силвия Цонева съответства на националните изисквания и на допълнителните критерии на НБУ по групи Ж, З, И от таблицата.

IV. Административна и обществена дейност

Гл. ас. д-р Силвия Цонева е заемала длъжността „Програмен директор“ на Програма „Право“ на НБУ от 2005 г. до 2014 г. и „Програмен консултант“ на програма „Право“ на НБУ от 2014 г. до 2017 г. Понастоящем е член на Комисията по акредитация към Магистърски факултет, член е на Програмния съвет на програма „Право“ и на Съвета на департамент „Право“ на НБУ. Тя изпълнява функцията и на Еразъм координатор за програма „Право“ на НБУ.

Над 15 години е била член на редакционната колегия на Юридическо списание на НБУ (Law Journal of NBU). Понастоящем е член на редакционната колегия на „Studies in the field of law and politics“ на Университета Куявю and Поморзе в Бигосш, Полша.

Член е на Съюза на юристите в България.

V. Мнения, препоръки и бележки по дейността и постиженията на кандидата

С оглед на изложеното считам, че гл. ас. д-р Силвия Стоянова Цонева отговаря на условията и изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“ по право тъй като цялостната ѝ преподавателска, административна и обществена дейност следва да се оценят положително. Монографията и останалите публикации, с които кандидатства, съдържат оригинални приноси към българската правна наука.

В заключение предлагам на Научното жури да вземе положително решение и да предложи на Академичният съвет на НБУ да избере гл. ас. д-р Силвия Стоянова Цонева на академичната длъжност „доцент“ на Нов български университет в професионално направление 3.6. Право (Облигационно право).

22.06.2022 г.

проф. д-р Янка Тянкова